

Motion till riksdagen 2019/20:3566

av Mats Green m.fl. (M)

med anledning av prop. 2019/20:135 Utvidgad tillträdesrätt för de regionala skyddsombuden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2019/20:135 Utvidgad tillträdesrätt för de regionala skyddsombuden.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de regionala skyddsombudens verksamhet ska ses över av en statlig utredning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I propositionen föreslås en utvidgning av möjligheten att utse regionala skyddsombud genom en ändring i arbetsmiljölagen så att sådana skyddsombud får tillträde till fler arbetsställen.

Regeringen menar att det finns anledning att ifrågasätta den nuvarande ordningen som innebär att ett regionalt skyddsombud endast kan utses av en arbetstagarorganisation som har någon medlem på arbetsstället. Detta med anledning av att den ökade rörligheten på arbetsmarknaden innebär en större risk för att det på en arbetsplats under perioder saknas arbetstagare som är medlemmar i en arbetstagarorganisation. Vidare har den fackliga organisationsgraden minskat sedan mitten av 1990-talet. Det finns enligt regeringen därför anledning att utvidga möjligheten att utse regionala skyddsombud så att sådana kan få tillträde till fler arbetsställen. Regeringen menar vidare att det bör införas en kompletterande möjlighet att utse regionala skyddsombud för arbetstagarorganisationer som har ett kollektivavtalsförhållande med arbetsgivaren på arbetsstället. Det bör räcka med att arbetstagarorganisationen brukar vara bunden av kollektivavtal i förhållande till arbetsgivaren. Det finns då även vid ett tillfälligt avtalslöst tillstånd en facklig anknytning till arbetsplatsen som grund för det regionala skyddsombudets verksamhet.

Vi moderater menar att skyddsombuden fyller en viktig funktion på svenska arbetsplatser. Det är dock uppenbart att arbetsmarknaden ser annorlunda ut i dag än på 1970-talet då arbetsmiljölagen skrevs. Det har sedan arbetsmiljölagens tillkomst skett stora förändringar på svensk arbetsmarknad som har inverkan på skyddsombudens arbete. Bland annat har andelen fackligt anslutna minskat, vilket leder till att fler arbetsplatser inte har någon lokal facklig organisation som kan tillsätta ett skyddsombud. En annan förändring är att företag och arbetsplatser ser annorlunda ut i dag. Det finns inte lika många stora företag utan i stället fler småföretag med färre än fem anställda. Det är även uppenbart att arbetsmiljöutmaningarna på flertalet arbetsplatser ser annorlunda ut i dag. Sveriges arbetsmarknad har i dag ett omfattande problem med psykisk ohälsa, trakasserier och mobbning. Det är en trend som ökar och där samhället behöver tänka om för att möta baksidan av den moderna arbetsplatsen.

Vi har inget emot att skyddsombud är fackligt anslutna, men det bör inte vara tvingande eller normerande. Om de anställda i stället väljer sitt eller sina skyddsombud, som i sitt uppdrag har reguljär kontakt med svenska myndigheter, renodlar vi skyddsombudens arbete till att fokusera på arbetsmiljöarbetet. Genom att se över möjligheten att ge Arbetsmiljöverket en bättre insyn skulle det också vara enklare för myndigheten att arbeta med arbetsmiljöproblem som är svåra att adressera vid reguljära platsbesök. De personer som i dag lider av allra sämst arbetsförhållanden är de som hamnar utanför fackförbundens intressesfär, då de oftast inte är fackligt anslutna. De som arbetar på arbetsplatser utan lägstalöner och kollektivavtal har oftast inget skyddsombud att vända sig till. Vi vill verka för att stärka rättigheterna för anställda på de allra mest otrygga arbetsplatserna, och därför måste vi öka insatserna för anställda vid företag utan kollektivavtal.

Vi anser att det är anmärkningsvärt att den regionala skyddsombudsverksamheten aldrig har utvärderats, trots att statliga bidrag går till arbetet. Ingen vet således hur effektiv eller framgångsrik verksamheten är. Den regionala skyddsombudsverksamheten och dess effekter på arbetsmiljöarbetet bör därför utredas innan ett ställningstagande gällande en utökning av verksamheten beslutas. Vi anser därför att propositionen bör avslås.

Mats Green (M)

Saila Quicklund (M)

Josefin Malmqvist (M)

Ann-Sofie Lifvenhage (M)